

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

ČUVAJTE JUGOSLAVIJU!

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 din. • Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 • Adresa za pošiljke: Poštanski pretinac 342 • Telefoni uredništva i uprave 30-866 i 26-105 • Račun Poštanske štedionice br. 57-686 • Oglasi po ceniku •

Beograd, 21 juni 1940
God. XI • Broj 25

SVE ULOŽITI, ZNAČI SVE SPASITI!

Ni u miru se cenkanjem ne rešavaju krupni problemi, a kamo li u ratu. Iza prošlog rata stajala su saveznicima na raspoloženje dva puta za odnos prema protivniku: pri dobiti ga za mirnu saradnju, ili ne dopustiti mu da ikada dođe u položaj, da nametnuti mir poruši. Saveznici su hteli da se pokažu velikodušni, pa su izabrali prvi put, ali nikad, ni u jednom koraku što su ga na tom putu učinili, nisu pošli do kraja, niti su ga učinili u pravo vreme. Kada je protivnik mogao da se pridobije skromnijim ustupcima, oni su uvek nudili bar za 20% manje od onog što je traženo, izazivajući time samo nove tražbine, zbog kojih su docnije morali davati dvostruko, ali i opet bar za 20% manje od onog što je u tom trenutku traženo. Tako su saveznici sami, parče po parče, cepali mirovni ugovor, a da time, ni u jednom trenutku nisu postigli da protivnik (i to nekadašnji, socijalistički!) kaže: „Razumeli su nas i izišli nam u susret“. Već uvek: „Dobacili su nam mrvice i zakinuli nas od traženog“.

Nije bilo boljeg saveznika za pobjedu nacionalsocijalizma, od takve, neodređene politike. Jer kad se odabrao taj put, trebalo ga je provoditi u duhu što ga takvo načelo traži; a to je sve drugo nego li cenjkanje i zakidanje. Inače je trebalo poći putem, koga su preporučivali radikalniji elementi.

Došlo je, međutim, do pobjede nacionalsocijalizma, do svih njegovih, planski postignutih uspeha, i konačno do rata. Umesto da se bar tu sasvim prekine sa cenkanjem, pa da se, — nasuprot protivniku, koji je sve stvari radio SVIM RASPOLOŽIVIM I NERASPOLOŽIVIM SNAGAMA, — sa svih „sto na sto“ energije ude u rat, NASTAVILO SE SA CENJKANJEM I ZAKIDANJEM, — ČAK I PREMA SVOJOJ SOPSTVENOJ NARODNOJ ODBRANI! Kad god se proračunalo da treba napraviti izvesnu količinu napora, finansijskih, industrijskih, strateških ili mobilizacionih, nikad se nije odmah učinilo sto na sto od toga što se utvrdilo, već uvek 80, ili čak 50%, tobož „za sada“, a ono drugo da se ostavi, prema tome kako se prilike budu razvijale... Kao da se neko bojao, da se rat nebi ipak svršio ranije, ili lakše, pa da ne bi ostalo možda par stotina neupotrebljenih aviona ili tenkova, što bi se, u tom slučaju, pokazalo kao neiskorištena investicija, ili trgovačka pasiva. Danas se već radi sa „sto na sto“, ali nakon najtežih udara...

Vide to danas široki slojevi engleskog, francuskog i ostalih naroda, pa je njihova stvar, kako će se ti propusti likvidirati. Jer kad se zna, da je u samoj Holandiji, svaki od njenih mnogobrojnih milionera, mogao sam za sebe da izdržava eskadrilu aviona (a o ugroženosti Holandije govorilo se već godinama!), pa su ipak nastavili pasivno da leže na svojim milionima, onda je jasno da će široki demokratski slojevi, kao i pravi nacionalisti, koji pojam naroda ne pokrivaju sa pojmom profita, sami tražiti, da se takav mentalitet za uvek likvidira, u svima državama i u svima narodima.

Ponavljamo, međutim, da je to njihova stvar; a naša je da tu, obilatu i preobilatu pouku, još pre sličnih iskušenja, što pravilnije iskoristimo. Ne samo svih „sto na sto“, nego i više od toga, — SVE ŠTO POSEDUJEMO, U DRŽAVNOJ I PRIVATNOJ IMOVINI, U ŽIVOTIMA I RADU, TREBA SMESTA DA ANGAŽUJEMO U STVAR SVOJE ODBRANE. Nikakvog cenjkanja i zakidanja tu ne sme da bude! Jer igra, koja se danas vodi u svetu, zove se: SVE ILI NIŠTA! Ko se odbrani, sačuvao je sve; pa će mu se, i to što je uložio, obilato nadoknaditi. A ko podlegne, taj je izgubio, i ono što je škrtlo uložio, i ono što je sebičnjački zakinuo.

Ne valja pri tom misliti, — ako ipak ostanemo do kraja nenapadnuti, — zar neće biti šteta tolikog „starog gvožđa“ i tolike, utrošene energije? Jer, ako ičemu, to ćemo baš toj punoj pripravnosti imati da zahvalimo, ako ostanemo nenapadnuti; — što znači da je to „staro gvožđe“ ipak odigralo svoju ulogu, utoliko dragoceniju, što

Vezati nas može samo osećaj da smo jedno, u sreći i nesreći

U poslednjem broju „Савременика“, часописа кога издаје „Друштво хрватских књижевника“, објављен је занимљив чланак председника тог удружења и уредника „Хрватског дневника“, Др. Илије Јаковљевића, под насловом „Што нас може повезати?“

Питање се односи на нас, Србе и Хрвате, и аутор га поставља у вези са променама, које ће се несумњиво десити у Европи, а за које г. Јаковљевић мисли, да не могу донети безправност за мале народе, јер „онда то не би била нова Европа, него проширена Азија“. Писац мисли такође, да ће та нова Европа бити демократска, можда не за годину дана, али кроз извесно време; али да нова демократија неће бити идентична са оним, што се до сада крило под тим именом, а што није донело ни социјалну правду ни слободу.

Г. Јаковљевића занима, међутим, највише питање заједнице Хрвата и Срба и при том, врло исправно, долази до закључка, да сама механичка веза између Срба, Хрвата и Словенаца у Југославији, није никако довољна да ту заједницу одржи и ојача, већ да — „ако желимо трајно остати заједно, морамо наћи и заједничку мисао, која ће нас везати и која ће нам дати полета.“ Аутор тражи, да створи мо „свијест о нашој заједничкој мисији и да нас све пројме један заједнички идеал, за који ћемо бити вољни фанатички се заложити.“

Довде се савршено слажемо са г. Јаковљевићем и радујемо се, да је коначно и код њега (који је данас, уредник најмеродавнијег хрватског политичког листа и најмеродавније хрватске културне ревије!) продрла мисао, коју смо ми већ одав-

на наглашавали, да Југославија не може да постоји као обична механичка заједница трију посебно одвојених јединица, ни као прост трговачки уговор, у заједничком интересу тих трију делова, већ да треба да буде цементрана нечим осећајним, и гоњена напред заједничким духовним идеалом, који ће нам дати, и вере и фанатизма, да се за ту заједницу заложимо и да се за њу, до крајњих граница, боримо. Међутим, ту Др. Јаковљевић, са посве исправног пута (који је и врло реалан!), скреће на пут који је, не само мање реалан, него је и мање у нашим рукама, да би тај пут могао да претставља фанатични наш идеал, једну „духовну коалицију“, једну „заједничку мисију“, са којом се стоји и гине. Др. Јаковљевић мисли, наиме, да тај заједнички идеал треба да буде „једна широкогрудна сељачка демократија“, везана „у једној општој човечанској мисији“, која би „ублажавала наше засебне националне егонизме и дала нам заједнички полет.“ И зато мисли, да би „окупљање Срба уз идеје које заступа Хрватски сељачки покрет“, био најбољи пут да се постигне један такав заједнички идеал. Тврди напротив категорички, да је „југословенство, као национална мисао, покопано; док као државна мисао, има само онолико снаге, колико му је дају словенски народи на југу.“

Као орган удружења, чије је чланство у огромној већини сељачко и које је већи део своје активности посветило раду на селу, ми поздрављамо наравно „широкогрудну сељачку демократију“, а „општа човечанска мисао“ исписана је већ од првих почетака на застави Тиршевог и нашег соколства. Посве

је природно, према томе, да верујемо и у моторну снагу тих идеја; али сумњамо да је човечанство уопште, а наш народ наполе, доспео већ до таквог ступња развоја, да би фанатички могао да се загреје за њу, и да му то надомести принцип националне државе. Нигде око нас не видимо још данас држава, чији принцип није националан (па негде чак и ултранационалан!), а сумњамо да ће и ново стање у Европи сасвим ликвидирати тај принцип, ма да смо уверени да неће бити мира док се не ублаже и политички национализми, подгрејавани капиталистичким паролама; па да заједно треба тражити неку врсту наднационалне демократске солидарности.

Све то, дакле, може у великој мери да припомогне стварању тог заједничког идеала, који ће нас везивати. Али никако не разумемо, зашто г. Јаковљевић све зове у помоћ, — и сељачко, и опште човечанско, — само ни једном речју неће да узме у обзир **крвне везе**, које ипак постоје између Срба и Хрвата, **затим језичну индентичност**, коју никакве вештачке комбинације не могу оспорити, и коначно **југословенску мисао**, коју није измислио, ни овај ни онај режим, већ се напротив родила у **изјавама најбољих Хрвата**, и која никако не мора да значи то, због чега је, са стране извесних режима и штеточина, била компромитована?!... Зар г. Јаковљевић не каже и сам, да је и демократија у највећој мери била компромитована, свима што се до сада радило; па ипак очекује и жели, да будућа Европа буде демократска, наравно у равном смислу? И зашто да то исто не вреди за југословенску мисао, која не мора да иде за тим, да укида било какве српске, хрватске или словеначке одлике, или да смета, овом или оном преуређењу државе, али која је једина у стању да, као виши духовни идеал српско-хрватско-словеначке заједнице, судбински за уvek повезане, претставља садржину, за коју може да се фанатички ради и фанатички гине?!

Г. Јаковљевић признаје и сам, да нам је потребно нешто, што ће „ублажити засебне наше националне егонизме“, што значи да егонизам тих засебних национализама није користан за државну заједницу (па ипак га у својим чланцима натезе до крајњих напетости!). Ти засебни национализми не могу се, међутим, непосредно ублажити неком наднационалном,

je bila bez krvi. A dogodi li se ipak, da nas neko ugrozi, može baš onih 20, ili 30%, što bismo ih cenjkanjem zakinuli, da budu od presudnog značenja; kao što se to pokazalo u drugim slučajevima.

Geslo merodavnih i privatnika mora, dakle, da bude danas: NI JEDAN DINAR, NI JEDNA MIŠICA, NESMEJU DA OSTANU NEISKORIŠTENI! I što je ko jači, i više ima, treba više i da pruži; — između ostalog i zato, jer ima više da čuva. Tamo gde seljak i radnik, bez ikakve mogućnosti cenjkanja, izlažu živote i samohrane porodice, moraju i svi ostali, — trgovci i industrijalci, činovnici i ljudi slobodnih profesija, — da bez ikakvog gundanja ulože u zajedničku stvar, sva raspoloživa sredstva.

SVE DATI, U IZVESNIM TRENUTCIMA ZNAČI SVE SPASITI. One, koji, zbog sebičnosti, ni u današnjem trenutku neće to da uvide, treba organizovanom presijom merodavnih i čitave svesne javnosti prisiliti, da dođu do tog saznanja i da, prema tome, postupe!

opštečovečanskom idejom, već jednim širim nacionalizmom, koji (kroz slovenstvo) tvori prelaz ka opštečovečanskom idealu, a to je baš jugoslovenstvo! Ne mora to biti ni jedan od oblika jugoslovenstva, kakve je zastupala, ova ili ona grupa, ili režim, ali može da bude jugoslovenstvo Kukuševića, Štrosmajera, Rачkog i braće Radića. Utoliko pre, što je g. Jakovčevićeva formula, da se veza nađe u tome, što bi Srbij naprosto prihvatili program ХСС, и сувише симплицистички набачена, кад се зна, да нема те ствари, ни мањег значаја, за коју би Хрвати пристали да је, са свих 100%, напосто прихвате од Срба.

Везу треба, дакле, тражити у приближавању опречних гледишта; у унутарњем осећању, у заједничкој мисији и идеалу, те у скупном раду на општечовеčанским и широко демократским циљевима, са основним у селаштву. А поредимо ли тако, како год окренули ствар, најнижемо на југослоvenство, било у ком облику, или тумачењу! До њега је стварно, дошао и г. Јаковчević. Само се ради о томе, да ослободи себе психозе, која већ унапред шкрипи зубима, чим чује реч „југослоvenство“, и која многим у Хрватској смета, да се врате на путеве оснивача Хрватског селачког покрета.

Odložen slet Sokolske župe Petrovgrad u Velikoj Kikindi

List „Jugosloven“ koji izlazi u Velikoj Kikindi, javlja da je slet Sokolske župe Petrovgrad, jednako kao i proslava dvadesetogodišnjice župe Petrovgrad, te proslava 30-godišnjice Sokolskog društva Velika Kikinda, koji su trebali da se održe o Duhovima, u Velikoj Kikindi, odloženi, zbog poznate uredbe o zborovima. Međutim, ovih dana izlazi iz štampе odlična Spomenica Sokolskog društva Velika Kikinda, koju je uredio brat Stojan Jakšić, a o kojoj smo pisali u jednom od prošlih brojeva „Sokolskog glasnika“.

30 let Sokolske župe Celje

Kao što smo već javili, odložen je, usled uredbe o zabrani održavanja zborova, jubilarni slet Sokolske župe Celje, koji je trebao da bude održan o Vidovdanu u Celju. U mesto sleta, Sokolska župa Celje će prirediti skromnu akademiju, da njom proslavi 30-GODIŠNJICU SVOGA POSTOJANJA, KAO I 50-GODIŠNJICU POSTOJANJA SOKOLSKOG DRUŠTVA CELJE MATICA. Aktivnost društva Celje Matica i Sokolske župe Celje od tolikog su značenja za čitav naš nacionalni život u tom kraju, da smatramo potrebnim da, prilikom ovog dvostrukog jubileja, upoznamo naše čitaoce sa istorijatom celjske župe i celjskog matičnog društva; pa zato objavljujemo ovaj zanimljiv prikaz.

Skupno s Sokolskim društvom Celje matica, ki proslavlja 50-letnicu svojega postojanja, vstopa Sokolska župa Celje v svoje 30-

Hodočašće jugoslovenskog sokolstva na Kajmakčalan

Na Petrovdan, 12 jula svake godine, Spomen-kapela na Kajmakčalanu slavi svoju slavu. Toga dana Kajmakčalan postaje mesto na kome se okupljaju ratnici i učesnici u krvavim bitkama na tom svetom mestu, da osveže svoje uspomene na one junačke i krvave dane svoga vojevanja; dolaze sinovi i kćeri izginulih ratnika da se napoje primerima herojstva svojih otaca; dolaze i svi ostali rodoljubi da se dive junačkim delima ratnika i odadu poštu palim junacima, prekadivši njihove grobove.

Domaćinstvo slave Spomen-kapele do ove godine imala su razna nacionalna udruženja i korporacije, a ove godine domaćin slave je Savez sokola Kraljevine Jugoslavije. Želja je uprave Saveza, da tom prilikom na Kajmakčalanu bude zastupljeno celokupno naše sokolstvo preko svojih prestavnika, koji će se pokloniti senima palih heroja za slobodu nacije i tu, na izvoru, gledajući herojska dela, napojiti novim borbenim duhom za odbranu stečene slobode.

Zbog toga se Savez sokola i primio domaćinstva slave, te priređuje 12 jula 1940 godine: hodočašće Jugoslovenskog Sokolstva na Kajmakčalan.

Hodočašće je priredba Saveza, a organizaciju i izvođenje na terenu izvršiće sokolska župa Skoplje.

Od Bitolja do Kajmakčalana ima 70 km., a na Kajmakčalan dolazi se najlakše motorizovanim prevoznim sredstvima. S obzirom da su ta sredstva dosta oskudna, broj učesnika mora biti ograničen.

Predviđen je broj učesnika i to: Uprava Saveza SKJ 25 lica; — 24 župe sa po deset učesnika; — Uprava župe Skoplje; — Pretstavnici društava i četa župe Skoplje po šest iz svakog društva, — svega 520 učesnika!

Svi učesnici doći će redovnim vozovima u Skoplje na dan 10 VII, odakle kreće poseban voz za Bitolj, gde će se prenočiti. U Bitolju, 11-VII, u 8 časova, osvećenje sokolskog doma. U 10 časova odlazak kamionima i autobusima za Jelak. Na Jelaku će se održati sokolsko zborovanje, i tu će se prenočiti u logoru pod šatorima. Sutradan, odlazak kamionima i autobusima na Kaj-

makčalan. Po završenoj svečanosti povratak.

Uprava župe stupila je u vezu sa vojnim vlastima i privatnim preduzećima, koja se bave prevozom putnika. Tako je obezbeđeno u 14 kamiona 320 mesta, a u autobusima 320, svega 550 sedišta. Podvozna ceća, od Bitolja do Kajmakčalana, prosečno, stajala bi po osobi u kamionu 70, a u autobusu 130.— dinara.

Za prenočište u Bitolju, 10 i 12 obezbeđena je Bogoslovijsa sa 500 postelja, te će svi učesnici moći u njoj biti smešteni. Na Jelaku prenočište će biti pod šatorima u logoru. Šatori su vojnički, sa pokrivačima.

Svaki učesnik brinuće se za prehranu sam, osim večere i ručka na Jelaku, iz vojničkih kazana i vojničkih porcija.

Putuje se u civilnom odelu do Jelaka. Od Jelaka do Kajmakčalana i natrag u svećanim odorama. Veliki prtljag će se ostaviti u Bitolju, a na Jelak poneti samo najpotrebniji lični pribor. Učesnici treba da ponesu sobom: toplo odelo, topal gornji kaput, čaturicu za vodu, džepnu lampu i lični pribor za jelo.

Za prevoz železnicom Ministar saobraćaja odobrio je vožnju sa popustom od 75%. Od Beograda do Bitolja i natrag III klasa putničkog voza, sa popustom od 75%, košta 113 din., a brzog 141 din. Za prevoz kamionima 70 din., a autobusima 130 po osobi. Za prehranu na Jelaku večera i ručak, svega 20 din. Spomen-značka 15 din.

Svaka župa, a u župi Skoplje sva društva, poneće sa sobom svoje zastave. Isto tako poneće se i Savezna zastava.

Program svečanosti je ovaj: U četvrtak, 11 jula, izjutra je osvećenje doma Sokolskog društva Bitolj, a u 10 časova polazi se na Jelak. Zauzavlja se u selu Bač, u kome je Blaženopočivši Kralj Aleksandar, g. 1916, bio podigao sebi skroman dvorac, posle zauzeća Bitolja, i gde je bio preneo svoj štab. Tu je sada muzej. Na Jelaku će se održati sokolsko zborovanje, jer je tu bio štab Kralja Aleksandra pre bitke na Kajmakčalanu. Biće svečano istaknuta državna zastava, koja će se viti sve do povratka sa Kajmakčalana. Održaće se govornj i predavanja, zatim večera i

ših trgnih in vaseh so tekmovali v prizadevanjih, kje bodo preje ustanovili svoje lastno domače društvo. V svrhu prožnejšega delovanja je bil ves obsežni teritorij celjske župe razdeljen v 4 okrožja: celjsko, brežiško, zagorsko in mariborsko. Župa je štela takoj ob ustanovitvi 21 edinic. Prvi starosta novoosnovane celjske župe je bil br. dr. Karlovšek Josip, prvi načelnik pa sedanji župni starosta, br. Smrtnik Jože. Na zgodovinski ustanovitveni seji 30. oktobra leta 1910 je nastopal kot zastopnik mariborskega in okoliških društev pok. br. dr. Ljudevit Pivko, junak s Carzana.

Vkljub težkim predvojnim razmeram, ko je moralo Sokolstvo radi intrig in očitnega nasprotovanja austro-ugarskih oblasti vršiti svoje težke naloge tajno in prikrito v stalni nevarnosti za svoj obstoj, je Sokolstvo dosegalo zavidljive uspehe. Ideja slovenske bodočnosti, ki je dobila s Sokolstvom svojo stvarno osnovo, je korakala nezadrživo naprej in je noben teror vkljub njeni mladostni nežnosti ni mogel zatreti.

Pojmjuoč pravilno bistvo Tyrševe ideologije, harmonijo vzgoje telesa in duha, se je že prvo leto po ustanovitvi župe osnoval žup-

IZ SLOVENSKEG SVETA

JUGOSLOVENSKO IBUGARSKO ZADRUGARSTVO

Prošle nedelje je na beogradskom sajmištu otvorena vrlo uspešna izložba jugoslovenskih i bugarskih zadrugara. Tom prilikom je u Beograd došao veliki broj bugarskih zadrugara, koje je vodio predsednik bugarskog Zadrugarnog saveza, g. Hristo Ganev. Prilikom otvaranja izložbe, održani su srdačni govori o jugoslovensko-bugarskoj saradnji. Istoga dana održana je i skupština Jugoslovensko-bugarskog instituta, na kojoj su stvoreni zaključci, da se pojačaju veze između privrede i zadrugarstva obih bratskih naroda. Bugarski zadrugari su bili u Beogradu vrlo srdačno primljeni, a zatim su posetili nekoliko varoši u Šumadiji, gde im je bio priređen srdačan doček. Predsednik beogradske opštine priredio je banket u čast bugarskih zadrugara, na kome su pali srdačni govori. G. Hristo Ganev je naročito podvukao, da nema te sile koja bi mogla razrušiti bliskost osećanja naša dva naroda, koja nam osigurava lepšu budućnost.

ČEŠKI PISCI O JUGOSLAVIJI

Poznati češki književnik, Antonin Šramek, objavio je nedavno veliki istorijski roman, u tri knjige, o Dubrovniku. Prvi deo romana objavljen je još prošle godine, pod naslovom „Dubrovnik“, a pre nekoliko dana je izišla, i druga i treća knjiga, u nakladi Vaclava Petra, u Pragu. Druga knjiga nosi naslov „Horka leta“ i događa se u Dubrovniku, 1683; dok treći deo nosi naslov „Vzpoura“ (Ustanak) i događa se 1736 g. Praška štampa piše sa najvećom pohvalom o de-

spavanje pod šatorima. U petak, 12 juna, u zoru polazak na Kajmakčalan, a u 8 sati izjutra sečenje kolača, pred pomen kapele na Kajmakčalanu; govori, defile sokolstva i razgledanje borišta. Još istog dana povratak za Jelak, ručak, narodno veselje, završetak svečanosti i u 16 sati polazak za Bitolj.

Nastojace se obezbediti radio prenos sa Jelaka, te da se cela svečanost snimi za film. U kapele na Kajmakčalanu biće postavljena spomen ploča, kao sećanje na ovaj pohod sokolstva.

lu bratskog češkog književnika, posvećenom Dubrovniku i našem narodu. Istovremeno je i drugi, vrlo poznati češki književnik, Adolf Vesely, objavio, u izdanju Češko-jugoslovenske lige, zbirku pesama, pod naslovom „Vitr od more“ (Vetar s mora). U njoj su spojena tri pesnikova književna rada, „Čuvar svetionika“, „Doziv mora“ i „Sunčev kres“. Adolf Vesely je već objavio čitavu malu biblioteku pesama i ostalih radova o našem Jadranu i ostalim jugoslovenskim motivima, koji su naišli na najbolji prijem u češkoj javnosti.

POLJACI I ČEHOSLOVACI NA ZAPADU

Prema vestima iz Švajcarske, jedan deo poljske armije, koji se borio u Francuskoj, prešao je takode švajcarsku granicu. Švajcarski listovi ističu, da su se Poljaci neobično hrabro borili; te da su branili ostanicu civilnim izbeglicama. Zbog toga su imali velike gubitke. Prema vestima iz Bordoa, general Sikorski je naredio poljskoj armiji u Francuskoj, da se stavi u kontakt sa zapovednicima britanskih trupa i da izvrši njihova naređenja. Tvrdi se da tako postupaju i čehoslovački avijatički odredi, koji su se borili u Francuskoj, dok nema nikakvih vesti o čehoslovačkim trupama koje su se nalazile na jugu Francuske, blizu španske granice, i nisu još bile stupile u borbu. Druge čehoslovačke i poljske trupe borile su se u Norveškoj, i one se sada nalaze u Engleskoj; pa se misli da će Englezi, zajedno sa svojim trupama, evakuisati i Poljake i Čehoslovake iz Francuske.

Nije član Sokola

Vladimir Mahović, akviziter iz Ljubljane, sada bez zanimanja, prestao je da bude član sokolske organizacije, sa danom 22 januara 1940. Njegova članska legitimacija vraćena je društvu, kome je pripadao, pa prema tome Mahović nema nikakvog prava da nosi sokolski znak, niti da se izdaje za člana Sokola. O ovome se obaveštava čitava nacionalna i sokolska javnost.

nasprotno, kar so hoteli. Neza vedno so tako vzgojili fanatične borce, ki jim je bila svoboda balkanskih slovenskih plemen program, od katerega za ceno svojega življenja niso odstopili. Prišli so zgodovinski prevratni dnevi. Zrušilo se je trblo drevo Austro-ogrsko. Tuja oblast je izgubila glavo. Snovale so se Narodne straže. Na prapor Celjskega Sokola je prisegel jugoslovenski prostovoljski polk, ki je krenil nato iz Celja proti severu, da postavi mejnike naše severne narodne meje. Celjski dijaki — sokoli, kakršni so bili poročnik Malgaj iz Sv. Jurija ob južni železnici, Srečko Puncer iz Braslovca in nešteti drugi, so znali pojmovati zgodovinsko važnost teh dni in žrtvujoč svoja življenja dali herojski vzgled pravega sokolskega idealizma.

Takoj po vojni so se pričele tudi razmere v Sokolstvu normalizirati. Nastopila je doba notranjega organizatornega dela, ki je postajalo spričo naglega porasta sokolskih edinic vedno bolj nujno. Vedno aktualnejše je postajalo tudi vprašanje lastnih domov, v katerih bi vršila društva svoje delo. Podjetnost posameznih društvenih uprav je ustvarila

СКУПШТИНА САВЕЗА БУГАРСКИХ ДРУШТАВА „ЈУНАК“

У Пловдиву, другој престоници братске нам Бугарске, одржана је од 7—9 јуна т. г. XXVI редовна скупштина Савеза бугарских Јунака, на коју је био позван и наш Савез да узме учешћа преко своје делегације. Одазивајући се топло позиву и ради одржавања сталних братских односа, који владају између наша два савеза, Извршни одбор С. С. К. Ј. одредио је за свога делегата заменика Старешине, брата **Д-ра Михаила Градојевића**, а Начелништво Савеза одредило је да га заступа заменик начелника, брат **Бранко Полић**.

Нашу делегацију сачекао је још у Софији на жељезничкој станици познати радник на пољу јуначко-соколског зближавања брат **Д-р Михаило Минев**, члан саветник Савезне Управе, који јој је био додељен као пратња и за све време бављења братски се старао о њој.

Просветни одбор нашега Савеза у споразуму са бугарским Јунацима испратио је из свога одсека за филмове наш успешни тонфилм „Ој, лети сини соколе!“ и филм „IX јуначко-соколски слет у Софији 1939 г.“ Савезу бугарских Јунака, који ће га приказивати по свима већим местима Бугарске, где постоје јуначка друштва.

Конгрес је отворио свечаним говором председник Савеза, запасни генерал брат **Рашко Атанасов**, па се после верификације пуномоћја прешло на конституисање скупштине. За председника изабран је једногласно народни посланик из Враце брат **Гето Крстев**, старешина Бдинске јуначке области, а за сталне чланове скупштинског председништва браћа: **Антон Русчев**, индустријалац из Сливена и **Д-р Гарвалов из Пловдива**. На скупштини је узело учешћа преко 200 делегата, сви у јуначким униформама као што је то обичај код бугарских Јунака.

На збору савезног и обласних начелништава досадашњи савезни начелник брат **Јосиф Буреш**, када му је начелнички извештај био једногласно примљен, отклонио је своју даљу кандидацију за начелника Савеза у жељи да се технички кадар подмлади. За његове досадашње заслуге, за успешно изведени прошлогодишњи слет у Софији и као старог легионера и борца, конгрес га је са овацијама изабрао за почасног члана **Савеза бугарских Јунака**, на чему му је изразио честитања и југословенског Соколства савезни делегат брат **Д-р Градојевић**. За новог начелника Савеза бугарских Јунака изабран је млад, али већ дугогодишњи сарадник брата Буреша, свима југословенским Соколима познати јунак **Јордан Иванов**, досадашњи секретар савезног Начелништва.

Јуначки савез је за ову XXVI годишњу скупштину по нашем узору издао штампан **Извештај о раду**, који је обухватио период од 1 септембра 1938 до 30 априла 1940 године.

Једна од најважнијих тачака дневног реда конгреса било је мењање **Статута Савеза бугарских Јунака**. Према учињеним изменама Савез неће у будуће бити само гимнастички, него ће његов проширен програм обухватити целокупно и свестрано

телесно васпитање. У већим градовима дозволиће се оснивање већег броја јуначких друштава, што до сада није смело бити. Прецизиран је положај сталних јуначких јединица као што су на пр.: Жељезничарска јуначка друштва, Рударска, Бачка и др. Укинуте су досадашње обласне Инспекције, проширен је Савезни Управни Одбор уласком већег броја техничара, који треба да дају својствен и прави дух јуначкој организацији, уведен је већи број претставника провинције у Савезну управу, што све треба да послужи развоју веће активности Савеза.

Пошто се од стране бугарског Министарства просвете спрема пројект Закона за организацију младежи у циљу телесног, моралног и државно-грађанског васпитања, то је конгрес заузео свој став према овој новој установи и образложио потребу, да у њој узме најважнију извршну улогу. У овој години добио је Савез од Министарства просвете помоћ од 80.000 лева за покриће својих редовних расхода, а била су са исте стране новчаном помоћу и поједина друштва ради подизања домова и летњих вежбалишта.

Прошле године у пролеће прослављена је 40-годишњица оснивања Савеза бугарских Јунака, на којој је учествовала и наша бројна делегација са 1 замеником Старешине на челу. Том приликом издата је лепо уређена Споменница и израђено је специјално савезно одликовање, које је предато старим Јунацима-јубиларима, који су по 40 година истрајали верно у организацији. Савезна управа је предложила Њ. В. Цару за одликовање и Јунаке, који су више од 20 година непрекидно у организацији активни.

У штампаном Извештају на неколико места су истакнути братски и одлични односи између нашег и јуначког савеза и споменуте узajамне посете учињене у протеклом периоду. Нотирана су и учешћа Јунака и Јунакиња на нашим тецајевима са напоменама, да су вршена о трошку нашега Савеза. Истакнуте су везе и са другим словенским и иностраним гимнастичким организацијама.

Вредност савезног инвентара износи 25.216,567 лева, у који улази и Савезни дом и стадион у Софији.

Друштва има активних 309. Савезна картотека још не постоји, мада се покушавало да се она установи.

Најопширнији извештај дало је Савезно Начелништво, где је у потанкостима изнет технички рад, како редован, тако и слетски, где је опширно изнето и наше учествовање у слетским вежбама и такмичењима.

Тракијски Јунак као месно друштво у Пловдиву приредило је у част савезних делегата 8 о. м. у вече свечану академију, која је била бројно посећена и лепо успела.

У недељу 9 т. м. наши делегати у свечаној соколској униформи узели су учешћа у полагању венца на гроб кнегиње Марије Лујзе у католичкој цркви у Пловдиву и на споменик војничког хероја **Буре Михај-**

лова, који је храбро пао са друговима у Пловдиву, не хтевши се жив предати у руке Турцима. Пред спомеником је држао говор председатељ Савеза брат **Рашко Атанасов**, а војна музика је свирала специјалну композицију у славу палима за Отечество.

После овог акта пијетета скупштински делегати и целокупно чланство Пловдивског Јунака са војном музиком и заставама кренули су на пространи пловдивски трг Цара Симеуна, где је већ био постројен пловдивски гарнизон са командантом места армијским генералом **Г. Марковом** на челу. Ту је под нарочито подигнутим и искрићеним балдахином одржано молепствије т. зв. **Молебен** од стране митрополита Кирила и два свештеника са хором, после чега је пред гласноговорником сакупљеним Јунацима и војницима чиниодејствујушчи митрополит одржао диван патриотски говор, благосиљајући од стране православне бугарске цркве рад јуначке организације и бугарске војске са којом Јунаци чине нераздрожну целину. После овога било је извршено парадним маршем дефиловање свију присутних Јунака у униформи и војника пловдивског гарнизона пред армиј генералом **Марковом**, председништвом Савеза и нашом делегацијом.

Са две војне музике поворка је прошла кроз град, а затим у 11 часова пре подне у соколани Тракијског Јунака одржао се свечани део скупштине у препуној сали. На позорници нарочито декорисаној налазило се председништво конгреса са јунаком **Гетом Крстевим**, председником, који је дужим родољубивим говором отворно свечану седницу скупштине, а после њега су излазили на бину изасланици појединих установа одакле су испоручивали поздраве конгресу. Први је поздравно сакупљене скупштинске делегате армиј генерал **Марков** као изасланик Министра војске. Из његовог топлог и за Јунаке похвалног говора јасно се осећала силна и интимна веза војске и јуначке организације, које братски сарађују и иду руку под руку.

ГОВОР ДР. М. ГРАДОЈЕВИЋА

Други је говорник био изасланик Министра просвете, а трећи делегат нашега Савеза брат **Д-р Михаило Градојевић**. Дочекан бурним и дугим аплаузом брат **Др. Мих. Градојевић** је испоручио конгресу срдачне поздраве Савеза Сокола Краљевине Југославије. У дужем говору изазвао је реминесценције и лепе успомене које су наши Соколи и Соколице понели из Софије са јуначких слетова 1935 и 1939 године, где су се заиста осећали „као на дома“. Сродност језика и лако споразумевање Југословена и Бугара, затим народне песме и музика, игре и кола, обичаји и исти народни дух уверили су нас да смо бескрајно блиски и да смо најближи рођаци. Зато Јунаци и Соколи после овако сјајних резултата постигнутих на пољу узajамног зближења треба да наставе са даљим интензивним

радом јер само међусобним упознавањем моћи ћемо да се узajамно волимо и поштујемо.

Изнео је затим своје личне успомене од пре 30 година, када је као млад Соко први пут 1910 г. посетио Пловдив после слета у Софији и указао на огроман напредак који је друга престоница бугарска учинила за то време заједно са целим бугарским народом. Многи југословенски Соколи познају сада здрав, марљив и штедљив бугарски народ, који цене и са којим хоће да живе у миру и братској слози. Прекидан у току говора више пута аплаузом, наш делегат је завршио бурно поздрављен, а сузе радоснице су сјале многим делегатима и публици у очима.

Председник конгреса јунак **Гето Крстев** захвалио се нашем савезном делегату дужим говором на срдачним и пуним осећајима речима, истичући Пакт о вечном пријатељству између наша два братска народа, и на крају је позвао све присутне да нашим младом Краљу Петру II узвикну: **Живео!** и трипут јуначко: **УРА!** од кога се проламала цела сала, а на крају се брат **Градојевић** пољубио са председником конгреса.

Затим је конгрес поздравило још 14 изасланика разних организација, којима је скупно одговорио и захвалио председник скупштине. Мада су посто-

јале две листе за Савезну Управу, победила је она коју је диктовао разум и братски осећај солидарности и споразума.

Због озбиљности времена све су размирице стављене на страну, те је изабрана Савезна Управа са досадашњим и неколицином ранијих чланова управе, који су до скоро стајали по страни, те се нова управа справом може назвати **Концентрациони кабинет**, у који су сабрале све најбоље снаге. На челу се налазе и даље браћа: **Рашко Атанасов**, **Никола Стојанов**, **Петар Јакимов**, **др. Михаило Минев**, од новоизабраних **Димитар Лазов**, **Панчо Фотининов**, **Никола Гладнишки**, затим **Христо Љутов**, **Рашко Душков**, **Христо Чочков**, **Николај Николајевић**, **Стефан Бацов**, **Димитар Киселов**, **Васил Делиганев**, **Васил Бенков**, **Аспарух Врбенков**, **Ст. Мандаџиев** и др. познати вођи бугарских Јунака.

После свечаног дела конгреса био је заједнички ручак у башти пиваре „Каменица“ на коме је било присутно преко 150 делегата, где се у анимираном расположењу, певању и братским разговорима провело после подне. У вече су Руски Соколи, који у Пловдиву успешно соколују приредили у своме клубу врло весело соколско јуначку седељку са којом је конгрес био завршен.

М.

Šesti broj nove godine časopisa „Soko“

Pred nekoliko dana izišao je šesti broj za g. 1940, odlično uređivanog časopisa „SOKO“, lista za sokolski život i rad, koga izdaje Savez Sokola K. J. — Ovaj broj ima vrlo obilat i raznolik sadržaj, bogato je ilustrovan, a u njemu se ističu naročito ovi članci:

Vidovdanska misao u današnjici, članak od Uredništva.
Iz zajedničke prošlosti Srba i Hrvata, g. 1848, članak od Dr. Viktora Novaka.

Telesne vežbe, jezgro sokolskog vaspitanja, članak od Ivana Kovača.

Dostojevski i Rusija, Antun Milinković.
Mevodska uputstva, priča o Donki i pogled na seljanku, Milena Gruborova.

O sistemu vaj, pri katerih je treba več telovadcev, Dr. V. Murnik.

Jesu li nužne ferije sokolskih vežbača, M. Vojinović.
Pesme: Heroju Ivu Senjaninu-Vlatkoviću, od Boža Lovrića; — Marko Miljanov, od St. O. Stankovića.

Sokolsko selo (Da se pomognemo, od Đ. P. Brzakovića); — Sokolska Petrova Petoletka (Bez odmora i zastoja, i Kakve saradnike treba da imamo, od J. U.); — Nove knjige: „O junačkoj ženi“, Jana Petrusa (Vladimir Deduš); — „Glad i tamnica“ od J. Dangića (Đ. P. Brzaković); — „Roman jegulje“; — Beleške.

NARAŠTAJSKA STRANA

Vidovdan 1940 (Ismet A. Tabaković); — Crnogorci u borci s Turcima (S. Svoboda); — Moj drug (S. Svoboda); — Omladinski pesnici (J. Udicki, J. Puškarić, St. Mućibarić, I. A. Tabaković, I. Milačić, D. R. Udovičić); — Rebusi i križaljke.

Časopis „SOKO“ je reprezentativan i centralni sokolski časopis, koji prati jednako duhovni život našeg sokolstva, kao i njegov rad na telesnom vaspitanju našeg naroda, pa treba da ga ima svaki svestan Soko, u toliko pre što godišnja pretplata iznosi samih 45 Dinara, a list izlazi svakog meseca.

Pretplaćujte se, zato na časopis „Soko“, a pretplatu šalјite na adresu: Administracija sokolskih listova, Beograd, poštanski pretinac 342. — Broj čekovnog računa: 57.686.

Zanimljivosti iz doma i sveta

U čitavoj svetskoj javnosti je izazvala duboku pažnju akcija sovjetske vlade prema trima baltičkim državama, Litvi, Letoniji i Estonskoj. Sovjetska vlada je uputila svima trim državama zahtev za pojačanje ruskih garnizona u tim zemljama, i za postavljanje takvih vlada, koje neće ometati izvršenje pakta o nenapadanju, što su ga ove zemlje zaključile sa Sovjetskom Rusijom. Sve tri vlade prihvatile su ruske zahteve, pa su ruske motorizovane čete ušle u sve tri države i okupirale sve glavne varoši. Prema stranim vestima, u Litvu, Letoniju i Estoniju je ušlo preko milion sovjetske vojske. Švedski list „Göteborg Tidningen“ jalja, da sovjetske čete u velikom broju neprestano dolaze u Litvu, te da je, kroz sama dva dana, ušlo u zemlju preko 2.000 sovjetskih tenkova, koji su odmah raspoređeni na najvažnijim tačkama. Drugi švedski listovi javljaju, da je u Litvu već ušlo preko 30 ruskih divizija, te da Sovjeti šalju veliko mnoštvo vojske takođe na besarabijsku i na poljsku granicu. A „United Press“ javlja i o velikoj koncentraciji nemačkih trupa u Istočnoj Pruskoj.

Nagadanja o toj akciji Sovjeta su različita. U Berlinu se ne daje nikakvi komentari i tvrdi se, da je Rusija već ranije o tome obavestila Berlin. Međutim, dopisnici švedskih listova kažu, da se okupacija triju baltičkih država može smatrati kao prvi korak Sovjetske Rusije u pravcu učestvovanja u sadašnjem ratu. Te zemlje su preko noći postale ogroman sovjetski vojnički logor. „Neue Züricher Zeitung“ piše, da Rusija ide za tim, da baltičke države pretvori u jedinstvenu tvrđavu za odbranu Rusije. Staljin misli, da je došao trenutak kad mora raširiti svoj upliv do kraja

njih granica na zapadu. U Moskvi ne kriju — kaže taj list, — da nameravaju čitav Baltik, zajedno sa Finskom, pretvoriti u sovjetski protektorat, pa se iz toga zaključuje, da bi sada trebalo da dođe na red Finska.

U vezi sa ruskom akcijom na Baltičkom moru, neutralni listovi javljaju iz Moskve, da se tamo vode intenzivna savetovanja političkog i vojničkog karaktera. Radi se o izgrađivanju odbrambenog sistema Sovjetske Rusije, koji treba da se provodi brzim merama, a koji se ne ograničuje samo na baltičke države, već u prvom redu gleda na Balkan, koji je za Sovjetsku Rusiju od životne važnosti. Naročita se pažnja posvećuje Turskoj i Rumuniji, i tvrdi se, da se u tom pravcu mogu očekivati brzi diplomatski koraci. Tvrdilo se čak, da je ruska vlada zatražila od Rumunije, da pošalje u Moskvu izaslanika u cilju pregovora; ali ta vest nije do sada potvrđena.

O akciji Sovjetske Rusije piše i naša štampa. Tako se n. pr. „Hrvatski dnevnik“, u broju od 17 juna, pita: „Zašto se pokrenuo ruski kolos, i zašto baš u sadašnjem času?“ List kaže:

„Kada se zna, da su Estonska i Letonska morale odstupiti svoja uporišta u Istočnom Moru Sovjetskoj Rusiji i da je Sovjetska Rusija u svim trima baltičkim državama uspostavila svoje garnizone, postavlja se pitanje, zašto je Sovjetska Rusija sada pristupila okupaciji Litve, koja perđstavlja strateški most između Njemačke i Sovjetske Rusije, i zašto će, vjerovatno, pristupiti okupaciji i ostalih baltičkih država.

Ne može biti sumnje o tome, da

je nova ruska akcija na evropskom Sjeveru vođena istim razlozima sigurnosti kao i istodobna diplomatska akcija Sovjetske Rusije na Balkanu i na Bliskom Istoku, čije se konture već ocrtavaju.

Pokazalo se, da dinamika događaja može biti jača od svih ustaljenih mišljenja i precizno formuliranih gledišta. Kao da se opet postavilo pitanje, hoće li Rusija u ovoj borbi svjetskih imperija moći ostati u ulozi posmatrača.

Teško pitanje, koje se na drugoj, zapadnoj polutci, na Tihom Oceanu, još jasnije postavilo Sjedinenim Američkim Državama. Jer ovo nije više samo evropski, već pravi svjetski rat.

Ruska formula o „nedjeljivosti mira“ kao da se ostvaruje postepeno, ali s neumoljivom, željeznom logikom, pod dinamikom ratnih događaja.

Parisk list „Aube“ tvrdi, da ima osam glavnih grešaka, zbog kojih su Francuzi nastradali u dosadašnjim vojnim operacijama. Prva je greška bila onih, koji su u Nemačkoj videli protukomunističku barijeru. Druga je greška bila verovati, da se mir može spasiti konferencijama i kompromisima. Treća: sklapati sporazum sa protivnikom, umesto sa prijateljima. Četvrta: oglašavati spoljnu opasnost za izmišljotinu ratnih hušaka. Peta: tvrditi, da Nemačka kroz dvadeset godina neće doći francusko naoružanje, zato što nema novaca... Šesta: verovati da nemačko naoružanje ima druge ciljeve. Sedma greška se sastojala u verovanju da će sadašnji rat biti opetovanje prošlog rata. A najveća greška je bila zanemariti naoružanje, verujući da su novi ratovi isključeni.

Američka vlada pravda svoje držanje prema saveznicima, time što su formalne zakonske prepreke usporavale liferaciju oružja. Sada je, međutim, engleski poslanik u Americi, uverio prezidenta Ruzvelta, da Amerika treba svim silama da fabricira oružje, i da ta pomoć neće stići prekasno, jer je, bez obzira na francusku vojsku, britanski imperij odlučio da vodi rat do kraja, makar on trajao nekoliko godina. Ističe se, da je engleska flota ostala gotovo nedirnutu i da je avijacija još jaka, a da se proizvodnja aviona povećava u neslućenim razmerama. Englezi su već preuzeli sve francuske porudžbine u Americi, a iz Vašingtona se javlja, da će Amerika najbržim tempom pristupiti izgradnji svih vrsti oružja, jednako kao i izgradnji vrlo jake mornarice.

Sadržina sokolskih listova

„VESNIK SOKOLSKE ŽUPE CELJE“

Izašao je broj 5, sa ovim sadržajem: Pripravljeni smo na vse: Dr. J. Truhlarž; — Hočem žrtvovati vse: F. Kalan; — Zlati jubilej Sokolskega društva Zagorje od Savi; — Ob 30-letnici rajhenburškega Sokola; — Vadijeljski tečajji ČOS v letu 1939; — Brat Mateja Benčan petdeset let pod sokolskim praporom; — Tehnički delj; — Mi mladi; — Sokolski tisk; Sokolska Petrova Petletnica.

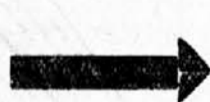
ТРАЖИТЕ **НОННЕР** ЦЕНОВНИК
СКАЛА
БЕОГРАД
КР. МИЛАНОВА 9. ПРЕКО ПУТА ЛОНАДНА

ЧАСОВНИЧАР И ЛУВЕЛПР
М. МИТРОВИЋ
Теразије 22 (до Москве)
има швајцарских часовника за руку и цеп, златног накита, кристала, сребра, пехара и плакета
Браћи и сестрама попуст
Цене врло солидне. Стручан рад
Тражите цене за израду **клинаца и значака**

PROTIV
REUMATIZMA
Išijasa, kostobole, ukočenosti žila, itd. „ANTIRHEUMIN“ jest jedno dobro sredstvo za utrjivanje, koje se preporučuje kod zastarjelog reumatizma. — Cijena 1 flaši Din. 35,- sa poštarinom Din. 43,-, 3 fl. Din. 105,- franko-franko. — Proizvada Mr. Ph. A. Mrkušić, apotekar u Mostaru. Dobiva se u apotekama. Reg. S. Br. 14245-33

Плави камен 99/100% МАРКЕ „ЗОРКА“

Испоручује као вагонске
пошиљке по максимираној цени

ЗОРКА

Адреса за поруџбине:

БЕОГРАД

Француска 9

Поштански фах 669

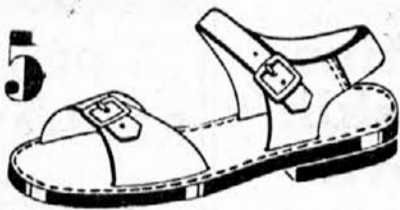
Телефон: 25-887 и 30-402

Уплате на поштански чен.
рач. у Београду бр. 55.695

LJETI NOSITE SAMO LAGANU OBUĆU

35

5981—14800

Praktične dječje sandalice od kože, sa jakim kožnim donovima. Nemirnoj djeci za igru i šetnju.

Od br. 23	do 26	Din	35.—
" "	27 " 30	"	45.—
" "	30.5 " 34	"	49.—
" "	34.5 " 38	"	59.—

45

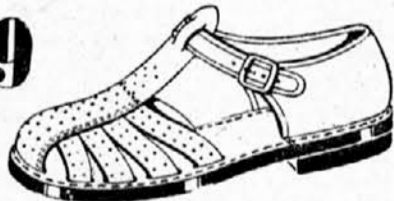
8262—48804

Najnovija izrada!

Dječje sandale od kože, sa nepoderivim gumenim donovima. Za djecu koja mnogo trče i skaču.

Od br. 27	do 30	Din	45.—
" "	30.5 " 34	"	49.—
" "	34.5 " 38	"	59.—

49

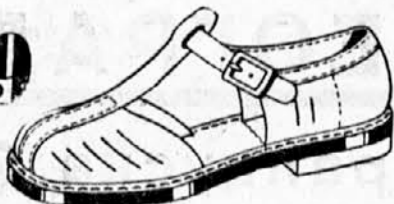

5961—13841

Divne dječje sandalice od fine bijele kože, sa jakim kožnim donovima. Trajne su a uz to vrlo jeftine.

Od br. 23	do 26	Din	49.—
" "	27 " 30	"	59.—
" "	30.5 " 34	"	69.—
" "	34.5 " 38	"	79.—

49

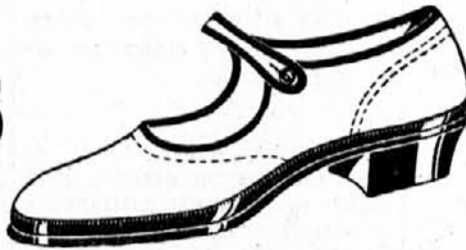

5761—04802

Fine dječje fleksibilne sandale. Lagane i udobne.

Od br. 23	do 26	Din	49.—
" "	27 " 30	"	59.—
" "	30.5 " 34	"	69.—
" "	34.5 " 38	"	79.—

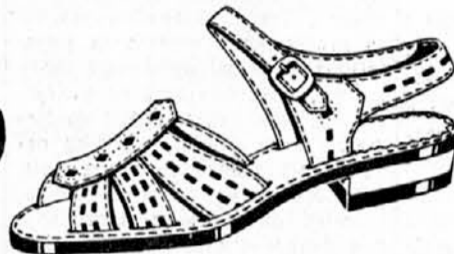
35

35425—8405

Udobne cipele od jakog platna, sa gumenim donovima i potpeticama.

69

3985—13121

Ukusno izrezane cipelice od fine bijele kože, sa kožnim donovima i niskim potpeticama. Idealne za ljetnje dane.

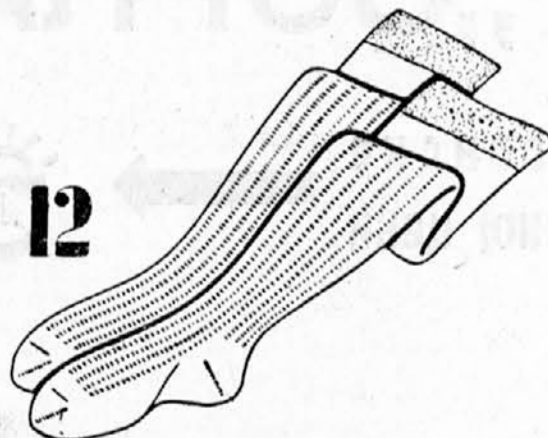
99

3965—55154

Ukusne ženske sandale za ljetne dane, sa kožnim donovima i niskim potpeticama.

12

RUŽA

Trajne i jake pamučne čarape. Za rad i za kuću.

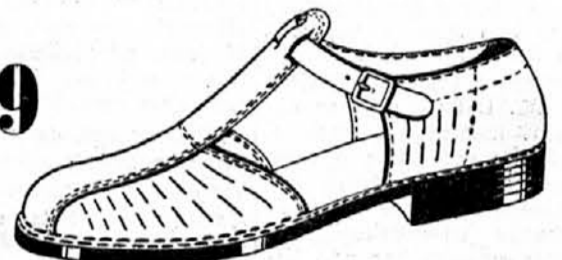
79

9337—2603

Gospodi uz novo odijelo dobro pristaju ove cipele od sivog platna, sa kožnim donovima.

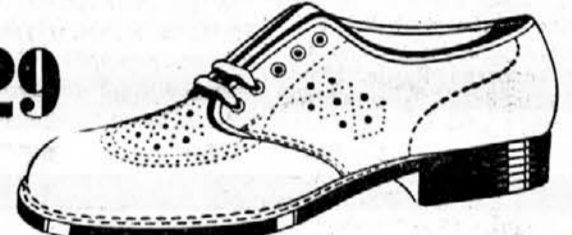
99

8767—04680

Veoma udobne muške fleksibilne sandale od mekane kože, sa kožnim donovima.

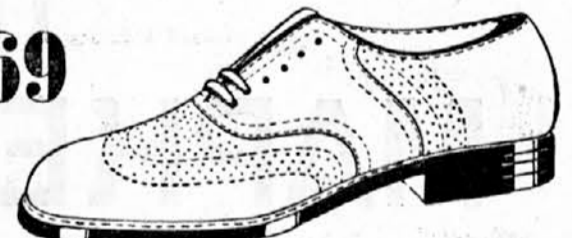
129

8327—24684

Cipele za gospodu od sivog ili smeđeg semiša ili od kože, ukrašene rupicama.

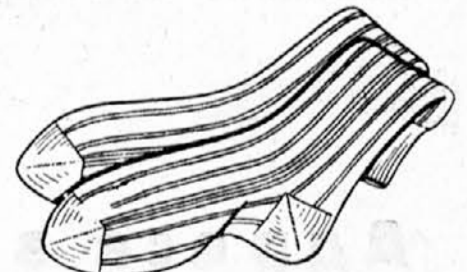
169

3639—44774

Elegantne i jake muške polucipele od smeđe kože ukrašene na ristu i sa strane, sa kožnim donovima. Izrađujemo ih od semiša u sivoj boji.

8

DRAGAN

Solidne muške pamučne čarape, u različitim dezenima.

